

जांभूळखेडा भूसुरंग स्फोटातील आरोपीस अटक

१५ जवानांच्या हत्येत होता सक्रिय सहभाग: शासनाने जाहिर केले होते ६ लाखांचे बक्षीस

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २८ : छत्तीसगड सीमेवरील कवंडे येथे घातपात घडवून आणण्याकरिता रेकी करत असताना एका जहाल माओवाद्याला २७ जून रोजी पो. लिसांनी अटक केली. अंकुल उर्फ मन्नु सुलगे पल्लो (२८) रा. कवंडे ता. भामरागड असे अटक करण्यात आलेल्या आरोपीचे नाव आहे. कुरखेडा तालुक्यातील जांभूळखेडा येथे सहा वर्षांपूर्वी भूसुरंग स्फोटात १५ जवान शहीद झाले होते. या हल्ल्यातही त्याचा सक्रीय सहभाग होता.

भामरागड अंतर्गत नवनिर्मित पोस्टे कवंडे हद्दीतील कवंडे जंगल परिसरामध्ये विशेष अभियान पथकाची दोन पथके, पोस्टे कवंडे येथील पोलीस पथक आणि सी कंपनी ३७ बटा. सिआरपीएफचे एक पथक माओवादविरोधी अभियान राबवित असताना त्यांना एक संशयित व्यक्ती फिरत असताना आढळून आल्याने पथकाच्या जवानांनी त्याला ताब्यात

दोन मोठ्या हल्ल्यांत सहभाग

२ मे २०१९ रोजी कुरखेडा तालुक्यातील जांभूळखेडा जंगल परिसरात झालेल्या भूसुरंग स्फोटात १५ जवान शहीद झाले होते. या हल्ल्यामध्ये अंकल उर्फ मन्नु सुलगे पल्लो याचा सक्रीय सहभाग होता. यासोबतच खोब्रामेंढा जंगलात २९ मार्च २०२१ रोजी झालेल्या चकमकीतही तो सहभाी होता. त्याच्यावर शासनाने सहा लाखांचे बक्षीस जाहीर केले होते.

वेतले होते. त्यानंतर त्याची अधिक सखोल चौकशी करण्यासाठी पोलीस मुख्यालय गडचिरोली येथे आणले असता ते अंकल ऊर्फ मन्नु सुलगे पल्लो असल्याचे निष्पन्न झाले. सध्या तो कोरची दलममध्ये उपकमांडर म्हणून कार्यरत होतो. कवंडे जंगल परिसरात घापात करण्याकामी रेकी

दलममधील कार्यकाळ

अंकल पल्लो हा सन २०१२ मध्ये निब कंपनी (छ.ग.) मध्ये सदस्य पदावर भरती होऊन सन २०१७ पर्यंत काम केले. २०१७ मध्ये भामरागड दलममध्ये बदली होऊन सदस्य पदावर काही महिने काम केले. २०१७ ते २०२० पर्यंत कोरची दलममध्ये उप-कमांडर पदावर काम केले. २०२० पासून आजपावेतो महाराष्ट्र छत्तीसगड सिमेवर कवंडे जंगल परिसरात राहून आपले अस्तित्व लपवून पोलीसांची मांि. हती मिळविण्याचे काम करीत होता.

जानेवारी २०२२ ते आत्तापर्यंत १०४ नक्षल्यांना अटक गडचिरोली जिल्हा हा माओवादग्रस्त जिल्हा म्हणून ओळखला जातो. येथे माओवादी सरकारी मालमत्तेचे नुकसान करणे, सुरक्षा दलाच्या जवानांवर हल्ला करणे व इतर प्रकारच्या सरकारी कामात अडथळे आणून जाळपोळ करणे इ. देशविघातक कृत्य करत असतात. सुरक्षा दलाविरुद्धच्या अनेक हिंसक कारवायांमध्ये सक्रिय सहभाग असलेल्या एका जहाल माओवाद्यास २७ जून रोजी अटक करण्यात आली. गडचिरोली पोलीस दलाच्या प्रभावी माओवाद विरोधी कारवाईमुळे जान. वारी २०२२ ते आतापर्यंत एकुण १०४ माओवाद्यांना अटक करण्यात गडचिरोली पोलीस दलास यश आले आहे.

अधीक्षक एम. रमेश, सत्यसाई कार्तिक, उपअधीक्षक (अभियान) विशाल नागररोले व भामरागडचे उपअधीक्षक अमर मोहिते, कुरखेडाचे अपअधीक्षक रवींद्र भोसले यांच्या मार्गदर्शनाखाली

कवंडचे प्रभारी अधिकारी उपनि. रीक्षक मंदार शिंदे, विशेष अभियान पथक तसेच सीआरपीएफ ३७ बटालियन सी-कंपनीचे अधिकारी जवान यांनी ही कारवाई पार पाडली.

दुचाकी अपघातात दोन चिमुकले ठार; पती-पत्नी गंभीर

तालुका प्रतिनिधी
एटापल्ली दि. २८ : दुच.

।कीवरील नियंत्रण सुटल्यामुळे झालेल्या या अपघातात तीन वर्षांची आरोही व काळी महिण्याचे बाळ ठार तर पती-पत्नी गंभीर जखमी झाल्याची घटना एटापल्ली तालुक्यातील येलचील गावाजवळ आज घडली.

प्राप्त माहितीनुसार विशाल काळे व त्यांच्या पत्नी शीतल काळे हे कुटुंबासह एटापल्ली येथून काही कामानिमित्त दुचाकीने जात होते. दरम्यान, येथली गावाजवळ चालक. ाचे नियंत्रण सुटल्याने दुचाकी रस्त्याच्या कडेला आदळली. अपघात इतका भीषण होता की,

या हत्ययद्रावक घटनेची माहिती तुषार विरमवार व चक्रधर कावळे यांनी माजी जिल्हा परिषद अध्यक्ष अजय कंकडालवार यांना दिल्यानंतर त्यांनी ताकाळ काळे दाम्पत्याच्या पुढील उपचारांसाठी आर्थिक मदती. चा हात पुढे केला. या अपघाताने

संपूर्ण परिसरात हळहळ व्यक्त होत असून, काळे कुटुंबाच्या दुःखद यातनांमध्ये प्रशासनानेही तत्काळ मदतीचे पाऊल उचलावे, अशी मागणी होत आहे.

अभिज्ञाचे सरपंच, सदस्य अपात्र
गडचिरोली : नालीतल गाळ उपशाचे बिल काढण्याच्या कामाक. रिता ४ हजार रूपयांची लाच स्विकारतांना रंगेहात सापडलेल्या गडचिरोली तालुक्यातील अभिज्ञांच्या महिला सरपंच सोनाली नागापुरे व सदस्य अजय नागापुरे यांच्यावरील आरोप सिध्द झाल्याने विभागीय आयुक्त कार्यालयाने त्यांना अपात्र घोशित केले आहे. सरपंच व सदस्यांवर कारवाईसाठी हे प्रकरण नागपूर विभागीय आयुक्तांच्या न्यायालयात पोहोचले होते. १० जून रोजी विभागीय अप्पर आयुक्तांनी सरपंच व सदस्य यांच्या अपात्रतेचा आदेश जारी केला.

रोटरी क्लब गडचिरोलीतर्फे विद्यार्थ्यांना पुस्तकांचे वितरण

गडचिरोली: वाचन संस्कृती जोपासण्यासाठी रोटरी क्लब गडचिरोलीच्या वतीने जिल्हा परिषद उच्च प्राथमिक शाळा पारडी येथे १०,००० रुपयांचे पुस्तक वाटप करण्यात आले. शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये वाचनाची आवड निर्माण व्हावी आणि ज्ञानार्जनासाठी प्रेरणा मिळावी, या हेतूने हा उपक्रम राबवण्यात आला.

कार्यक्रमात रोटरी क्लबचे अध्यक्ष सुनील बट्टवार, सचिव विश्राम होकम, सदस्य मनीष उत्तरवार, चार्टर्ड प्रेसिडेंट दिवाकर बारसागडे, उपाध्यक्ष रोटरी क्लब ३०३० डिस्ट्रिक्ट नंदकिशोर काबरा, सतीश चौचगरे, रीना चौचघरे, प्रसाद पवार यांची प्रमुख उपस्थिती होती. शाळेतील शिक्षक व विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीत झालेल्या या

कार्यक्रमात शालेय वाचनालयासाठी विविध प्रकारची ज्ञानवर्धक व प्रेरणादायी पुस्तके देण्यात आली. यावेळी सुनील बट्टवार यांनी विद्यार्थ्यांनी पुस्तके हीच खरी संपत्ती मानून वाचनाची सवय जोपासावी, असे आवाहन केले. सचिव विश्राम होकम यांनीही रोटरी क्लबचा समा. जोपयोगी कार्यांमध्ये नेहमीच सक्रिय सहभाग असल्याचे सांगितले.

चिचडोह बैरेजचे दरवाजे उघडणार

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २८ :

चामोर्शी तालुक्यातील वैनगंगा नदीवर बांधण्यात आलेल्या चिचडोह बैरेजचे सर्व दरवाजे येत्या ३० जून रोजी सकाळी ८ वाजता उघडण्यात येणार आहेत. यामुळे नदीपात्रात पाण्याचा विसर्ग होणार असून, नदीलगतच्या भागांमध्ये पाणीपातळीत वाढ होण्याची शक्यता आहे. परिणामी नागरिकांनी सतर्कता बाळगण्याचे आवाहन प्रशासनाने केले आहे.

वैनगंगा नदीवर चिचडोह बैरेज हे चामोर्शी मुख्यालयापासून ५ किमी उत्तरेस आणि प्रसिद्ध मार्कंडा तीर्थक्षेत्रापासून ४ किमी अंतरावर स्थित आहे. जून २०१८ मध्ये पूर्ण झालेल्या या बैरेजची एकूण लांबी ६९१ मीटर असून, यामध्ये १५ मी. X ९ मी. आकाराचे ३८ लोखंडी दरवाजे बसविण्यात आले

नागरिकांनी सतर्कता बाळगावी: प्रशासनाचे आवाहन आहेत. हे दरवाजे दिनांक १५ ऑक्टोबर २०२४ पासून बंद ठेवण्यात आले होते. सध्या बैरेजमधील पाणीपातळी १८१.८० मीटर असून, जलसाठा ३८.५७ दशलक्ष घनमीटर इतका आहे. या प्रकल्पातून तळोधी-मोकासा उपसा सिंचन योजनेच्या चाचणीसाठी १८१ मीटर पातळी राखण्यात आली होती. परंतु गोंसिछुर्द धरणातून ८०

क्युमेक्स विसर्ग होणार असून, तसेच पाणलोट क्षेत्रातील नैसर्गिक येवामुळे बैरेजच्या पाणीपातळीत वाढ होण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे बैरेजमधील साठवलेला पाणीसाठा नियंत्रित ठेवण्यासाठी ३० जून रोजी सकाळी ८ वाजता ३९०.१० क्युमेक्स इतका विसर्ग उभ्या दरवा. जांडारे व नवीच्या खालील भागातील

रिव्हर स्लुइस मार्गे टप्पाटप्पाने सोडण्यात येणार आहे.

या कालावधीत नदीकाठावरील भागात पाणीपातळी वाढण्याची शक्यता असून, जीवित वा वित्तहानी होऊ नये म्हणून चिचडोह बैरेजच्या आजूबाजूच्या सर्व गावांना सतर्कतेचा इशारा देण्यात आला आहे. नागरिक. णी नदीकाठावर जाणे टाळावे, तसेच शेतात काम करताना दक्षता घ्यावी. मार्कंडा देवस्थान परिसरातील यात्रेकरू, नदीत आंधोळ करणारे, मासेमारी करणारे, रेंती उत्खनन करणारे, पशुपालक व नदीतून ये-जा करणाऱ्यांनी आवश्यक ती खबरदारी घ्यावी व प्रशासनास सहकार्य करावे, असे आवाहन पाटबंधारे विभागाचे कार्यकारी अभियंता राहुल मोरघडे यांनी केले आहे.

‘मेक इन गडचिरोली’चा शासनाचा प्रस्ताव कौतुकास्पद: माजी आ. डॉ. होळी

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २८ : कृ

षी विभागाच्या विजन डॉक्युमेंटचा आढावा घेताना गडचिरोली जिल्ह्याचे सह पालकमंत्री ना. अॅड. आशिष जयस्वाल यांनी गडचिरोली जिल्ह्याची ब्रँड ओळख निर्माण करण्यासाठी ‘मेक इन गडचिरोली’चा मांडलेला प्रस्ताव खरोखरच कौतुकास्पद असून यासाठी आपण राज्याचे मुख्यमंत्री तथा जिल्ह्याचे पालकमंत्री ना. देवेंद्र फडणवीस, सह पालकमंत्री अॅड. जयस्वाल यांचे मनापासून अभिर्नंदन करीत असल्याचे प्रतिपादन गडचिरोली विधानसभा क्षेत्राचे माजी आमदार तथा भाजपा महाराष्ट्र प्रदेश उपाध्यक्ष डॉ. देवराव होळी यांनी केले. या प्रस्तावाला आपण पूर्ण सहकार्य करण्याचे आ्थ्वा सन दिवें.

गडचिरोली विधानसभा क्षेत्राचे माजी आमदार डॉ. देवराव होळी यांनी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या ‘मेक इन इंडिया’ व महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या मेक इन महाराष्ट्राच्या

संकल्पनेतून गडचिरोली जिल्ह्याच्या विकासासाठी मेक इन गडचिरोली ही नवीन संकल्पना मांडली. त्याकरिता त्यांनी गडचिरोली जिल्ह्यातील १२ ही तालुके पिंजून काढून १ महिना उद्योग क्रांती रथयात्रा काढली. गडचिरोली जिल्ह्यामधील स्थानिक युवक, युवती, पुरुष, महिलांना जिल्ह्यातच रोजगाराच्या संधी निर्माण व्हाव्यात, त्यांचे आर्थिक सामाजिक सशक्तीकरण व्हावे, नवीन लहान-मोठे उद्योजक तयार व्हावे जिल्ह्यातच लहान मोठ्या स्थानिक उद्योगांना चालना मिळावी व गडचिरोली जिल्ह्याच्या सर्वांगीण विकासासाठी मदत व्हावी याकरिता त्यांनी मेक इन गडचिरोली ही नव संकल्पना राबविली. आजही त्या दृष्टीने ते प्रयत्न करत आहेत. अशाच जिल्ह्याचे सह पालकमंत्री ना. जयस्वाल यांनी मेक इन गडचिरोली या नावाने गडचिरोली जिल्ह्याची ओळख निर्माण करण्याचा प्रस्ताव मांडला हे खरोखरच कौतुकास्पद व अभिर्नंदनीय असल्याचे डॉ. देवराव होळी यांनी म्हटले आहे.

महाराष्ट्र शासन कृषि विभाग ई निविदा सुचना क्र. २५ सन २०२४-२५

उपविभागीय कृषि अधिकारी, अहेरी जिल्हा गडचिरोली कार्यालया मार्फत महाराष्ट्र शासनाच्या कृषि विभागाकडुन केवळ गडचिरोली जिल्ह्यातील सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जलसंधारण महामंडळ, मृद व जलसंधारण विभाग, जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, गडचिरोली नोंदणीकृत मशीनधारक ई. विभागाकडे नोंदणी केलेले नोंदणीकृत १ ते ९ वर्गातील खुला ठेकेदार यांचेकडून खालील नमुद केलेल्या कामाकरीता यासमोर दर्शविलेल्या वर्गवारीच्या कंत्राटदाराकडून बी-१ नमुन्यातील निविदा ई निविदा प्रणालीद्वारे मागविण्यात येत आहेत. ई-निविदा कागदपत्र शासनाच्या संकेतस्थळावर http://mahatenders.gov.in या वेबसाईट वरून डाऊनलोड करण्यात यावीत.

स्पर्धात्मक निविदा पध्दतीने गडचिरोली जिल्ह्यातील नोंदणीकृत वर्गातील ठेकेदारच निविदा स्पर्धेमध्ये भाग घेऊ शकतील. तसेच सदर निविदे सुचने मध्ये काही बदल होत असल्यास आपणास कळविण्यात येईल. निविदापूर्व बैठक दिनांक- ०१. ०७. २०२५ रोजी वेळ सायं. १७.०० वाजता, स्थळ:- उपविभागीय कृषि अधिकारी, कार्यालय अहेरी.

अ. क्र.	कामाचे नांव	निविदा सुचना क्रमांक	अंदाजित किंमत	काम पूर्ण करण्याचा कालावधी	कंत्राटदाराचा नोंदणीकृत वर्गासाठी राखीव
१	मानाबा-पुरसलगोंदी गट क्र. १ व पुस्के गट क्र. (२-कामे)	TAOETA. PM 24-25. B-I/12	964917/-	३०- दिवस	गडचिरोली जिल्ह्यातील खुला ठेकेदार

उपविभागीय कृषी अधिकारी अहेरी, जि. गडचिरोली

शिक्षण, खेळाच्या माध्यमातून समाजाचे व देशाचे नाव उज्वल करावे

आमदार डॉ. मिलिंद

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २८ : शिक्षण हेच यशाची गुरुकिल्ली आहे. प्रत्येक विद्यार्थ्याने शिक्षणाच्या माध्यमातून स्वतःच्या प्रगतीचा मार्ग शोधावा. शिक्षणाबरोबरच खेळामध्येही सक्रीय सहभाग आवश्यक आहे. खेळाच्या माध्यमातूनदेखील आपण आपल्या समाजाचे व देशाचे नाव उज्वल करू शकतो, असे प्रतिपादन आमदार डॉ. मिलिंद नरोटे यांनी केले.

धानोरा तालुक्यातील शासकीय आश्रम शाळा गोडलवाही येथे ‘प्रवेश उत्सव’ मोठ्या उत्साहात पार पडला. कार्यक्रमाची सुरुवात आमदार डॉ. मिलिंद नरोटे यांच्या शुभहस्ते फीत कापून व दीपप्रज्वलन करून करण्यात आली. यावेळी ते बोलत होते. यानंतर विद्यार्थ्यांचे औपचारिक स्वागत करण्यात आले व शालेय साहित्याचे वाटप आमदार डॉ. नरोटे यांच्या हस्ते करण्यात आले.

माजी आमदार कृष्णा गजबे यांनी जाणल्या पाथरगोटावासीयांच्या समस्या

आरमोरी: माजी आमदार कृष्णा गजबे यांनी शनिवार २८ जून रोजी आरमोरी तालुक्यातील पाथरगोटा येथे भेट देऊन गावातील नागरिकांशी विविध विषयांवर संवाद साधला. यावेळी त्यांनी ग्रामस्थांच्या समस्या आणि अडीअडचणी जाणून घेतल्या.

या भेटीदरम्यान माजी आमदार कृष्णा गजबे यांच्यासोबत अशोक दोनाडकर, वेंकट चौधरी, शंकर नखाते, काशिनाथ दोनाडकर, केवळराम प्रधान, मोतीताल लिंगावत, मोरेश्वर मेश्राम, कैलास दोनाडकर, संतोष प्रधान, हिवराज बुल्ले यांच्यासह मोठ्या संख्येने नागरिक उपस्थित होते.

लायड्स काली अम्मल हॉस्पिटलमध्ये २०० व्या बाळाचा जन्म

प्रतिनिधी
गडचिरोली दि. २८ : हेडरी येथील लॉयड्स काली अम्मल मेमोरियल हॉस्पिटलमध्ये २०० व्या बाळाची प्रसूती नुकतीच नोंदविण्यात आली. हा क्षण गडचिरोली जिल्ह्याने लॉयड्स मेटल्स च्या मदतीने दुर्गम भागात आरोग्यसेवा पुरविण्यात गाठलेल्या एका मोठ्या टप्प्याचा निदर्शक आहे. लॉयड्स मेटल्स अँड एनर्जी लिमिटेड (एलएमईएल) चे व्यवस्थापकीय संचालक बी. प्रभाकरन यांनी शुक्रवारी रुग्णालयाला भेट दिली आणि बाळाला आशीर्वाद दिला तसेच पालकांचे अभिर्नंदन केले. त्यांनी या प्रसंगी लॉयड्स काली अम्मल मेमोरियल हॉस्पिटलमधील सर्मापंत डॉक्टर आणि कर्मचाऱ्यांचे सुद्धा अभिर्नंदन केले. दुर्गम भागात

आरोग्यसेवा पुरवण्याच्या आमच्या भावनेच्या यशाचा आणि लॉयड्स काली अम्मल मेमोरियल (एलकेएम) हॉस्पिटलवर लोकांनी दाखवलेल्या विश्वासाचा उत्सव साजरा करण्याचा हा प्रसंग आहे. जेव्हा आम्ही हेडरी येथे हे रुग्णालय सुरू केले तेव्हा आम्हाला स्थानिक समुदायांच्या जीवनात सकारात्मक बदल घडवून आणायचा होता. आज, आम्हाला आमच्या ध्येयात यशस्वी झाल्याचा आनंद आणि

हॉस्पिटल स्थानिक समुदायांसाठी वरदान ठरले आहे.

अत्याधुनिक वैद्यकीय उपकरणांनी सुसज्ज असलेल्या ३० खाटांच्या या मल्टी-स्पेशालिटी रुग्णालयाचा विस्तार १०० खाटांच्या सुविधेत करण्याचा प्रस्ताव आहे ज्यामध्ये अतिरिक्त आरोग्य सेवा विभागांचा समावेश असेल. लॉयड्स मेटल्स तर्फे एलकेएम हॉस्पिटलमध्ये येणाऱ्या रुग्णांना मोफत वैद्यकीय सल्ला, औषधे, शस्त्रक्रिया, निवास आणि जेवण प्रदान केले जाते, हे येथे उल्लेखनीय.

२०० व्या बाळाच्या पालकांनी बी. प्रभाकरन यांचे मनापासून आभार मानले. हेडरी सारख्या दुर्गम ठिकाणी एलकेएम हॉस्पिटल स्थापन करण्याचा त्यांचा दूरदर्शी उपक्रम या समुदायासाठी परिवर्तनकारी ठरला आहे.

भक्तिमार्ग

बया बया बया, काय झालं बया ?
दादला नको गं बाई
मला नवरा नको गं बाई।
मोडकंच घर, तुटकंच छप्पर
पन न्हायला जागा नाही
मला दादला नको गं बाई।।

- संत एकनाथ

आम्ही जावें कवण्या ठायं
न बोलसी पंढरीराया।।
सरिता गेली सिंधूपाशी।
जरी तो ठाव न दे तिसी।।
जळ कोपलें जळचरासी।
माता न धे बालकासी।।

- संत जनाबाई

पाऊस कधीच एकटा येत नाही. त्याच्याबरोबर सुखाच्या असंख्य क्षणांची झुंड असते. झुंडीतले हे क्षण चहुंदिशांना विखुरतात आणि प्रत्येकाला काही ना काही देऊन जातात. पावसाची झड भूमीत निजलेल्या बिजांना अंकूर देते, मरगळलेल्या अपेक्षांना आशेचे धुमारे फुटवते. हीच झड कलाकारांची प्रतिभा फुलवते. कष्टकरी शेतकऱ्यांच्या तनामनात कार्ययज्ञ चेतवण्याची प्रेरणा देते. म्हणूनच पावसासाठी भावनेच्या पायघड्या पडतात.

येता पावसाच्या सरी

शांतता आहे, नाद आहे आणि लयही आहे. सुगंधाची ही कुप्री अकदी अल्पकाळच उघडते पण असा प्रभाव निर्माण करणारा सुगंधी द्रव बनवणं वर्षानुवर्षांच्या प्रयत्नांनंतरही कोणाला साधलेलं नाही. घरातल्या शुभकार्यात वाघनाद होतो. शंक-घंटा वाजवल्या जातात, पण या शुभप्रसंगी गजर होतो तो दगांच्या ढोलांचा. कोणाचे ना कळे... पण दणकट हात या पोकळ आवरणावर पडतात आणि कडाडणारा ध्वनी छातीच्या फासळ्या पार करून थेट हृदयात घुमतो. ढोल, मृदंग, डफ अशा सर्व मर्दानी वाद्यांचा उचारवरही हा परिणाम साधू शकणार नाही. वाद्यवृंदातील एखाद्या वाद्याने वेगळा साज छेडावा तसा मधूनच वारा शीळ घालतो. वाऱ्याच्या या वेगाने वृक्ष पिंगा घालू लागताच त्याचं ते कमरेत वाकून घुमणं एका वेगळ्याच नादाची उत्पत्ती करतं. पानांची सळसळ परमोच्च बिंदू गाठते. या नादीनंतर मात्र एक लय मिळते आणि आरंभीच्या कल्लोळानंतर मैफलीत शांतता पसरवी आणि कसलेल्या कलाकाराच्या स्वरांनी सर्वांचा कब्जा घ्यावा तसं काहीसं होतं. आता पंचेंद्रिय त्या स्वर्गाय स्वरांशी अद्वैत

पावलेले असतात. एक वेगळं विश्वचं निर्माण झालेलं असतं. तिथे सगळे त्या स्वरांनंदात आकंठ बुडलेले... पावसाची लय असाच आनंद देऊन जाते. कधी खर्ज, कधी मध्यम तर कधी तार सप्तकात घुमणारा त्याचा स्वर सर्वांचा मंत्रमुग्ध करतो, त्याचे आलाप मोडून टाकतात. अवधी सृष्टी झमलहारझुमय होऊन जाते. या अवलिया कलाकाराने मैफलीवर साम्राज्य गाजवलेलं असतं.

पाऊस कधीच एकटा येत नाही. त्याच्याबरोबर सुखाच्या असंख्य क्षणांची झुंड असते. झुंडीतले हे क्षण चहुंदिशांना विखुरतात आणि प्रत्येकाला काही ना काही देऊन जातात. पावसाची झड भूमीत निजलेल्या बिजांना अंकूर देते, मरगळलेल्या अपेक्षांना आशेचे धुमारे फुटतात. हीच झड कलाकारांची प्रतिभा फुलवते. कष्ट शेतकऱ्यांच्या तनामनात कार्ययज्ञ चेतवण्याची प्रेरणा देते. पावसाची झड मंदावलेल्या अर्धचक्राला गती देते. फुलटून दूर गेलेल्या लक्ष्मीला आवाताण देते. या सरी सुकलेल्या झाडांनाच नाही तर सजिवांच्या वठलेल्या इच्छाशक्तीला

पुनर्जिवीत करतात. पहिल्या पावसासरशी फुलांखाली बसतो. आतापर्यंत सैरभैर होऊन उठणारा तो फुफाटा व्यग्रतेचाही असतो. अस्वस्थतेचा असतो. आशंकांचा असतो. पण एका सरीमध्ये ही अस्वस्थता शांत करण्याची शक्ती आहे. गृहिणीच्या अनुभवी हातांनी ओंजळभर पाण्याच्या सपकाऱ्याने चुलीत फुललेले निखारे शमावावेत तसा हा पर्जन्यराजा एका क्षणातच निराशेचे वणवे शमवतो. वेळेवर आलेला आणि निर्धारित वेळेत मनसोक्त बरसणारा पाऊस शेताशिवाय रात सोन्या-मोत्याची पेरणी करून जातो. पाण्याने भरलेल्या विहिरी सप्तनद्यांचं मांगल्य मिरवतात. डॉंगरदऱ्यांमधून वाहणारे झरे, उंचावरून कोसळणारे प्रपात, भरलेले जलाशय, शांत वाहणारे ओहोळ पुढील वर्षभरासाठी धरतीच्या पोटातील कणभरा भरत राहतात. हा ठेवा येणाऱ्या प्रत्येक क्षणाची तहान भागवत असतो.

पाऊस म्हणजे नवजीवन जगणं सुरू असतं. पण त्यात जीवनेच्छा नसेल तर जगणं संपतं आणि कंठणं सुरू होतं. सर्वदूर भरून उरणारी शुष्कता, कोरडेपणा, रखरख, धुकटपणा बेचैन करणारा आहे. धुळीचे लोट जीवनेच्छा झाकणारे आहेत तर धुक्याचे लोट ही इच्छा जागवणारे आहेत. विहिरीने तळ गाठला की निराशाही तळ गाठते. उन्हाच्या कहरात मातीचीच ढेकळ होतात. ती ढेकळ नव्हे तर इच्छाशक्तीच्या वाटेतले धोंडे असतात. ते फार काळ तुडवावे लागले तर आत्मनिर्धार डळमळू लागतो. मनाची उभारी कच खाऊ लागते. खोलवर सोडूनही रिकाम्या परतणाऱ्या घागरी अवकळा वाढवतात. पण आता हे संपणार आहे. आता तो येतोय...

ज्ञानी माणसाचं लक्षण

ज्ञान आणि अज्ञान या एकाच नाण्याच्या दोन बाजू आहेत. या जगात ज्ञानी व्यक्तीसोबतच अज्ञानी लोकही आहेत. ज्ञानी व्यक्ती आ-पला प्रत्येक व्यवहार अत्यंत चोख करते. आपल्या कामाची आणि त्याच्या परिणामांची तिला जाणीव असते. दुसरीकडे अज्ञानी लोक कामावर पूर्ण लक्ष केंद्रित करू शकत नाहीत. अज्ञानी व्यक्तीची बुद्धी कामापासून, आपल्या लक्ष्यापासून दूर पळत असते. अशा लोकांना आपल्या भल्याचा विचार करताच येत नाही. अज्ञानी लोक सतत अर्थहीन गोष्टींमध्ये वेळ घालवताना दिसतात. आपल्याला नेमकं काय हवंय, याचा धागच त्यांना नसतो. आपलं उद्दीष्ट साध्य न करता आल्याबद्दल ते इतरांना दोष देऊन मोकळे होतात. अज्ञानी लोकांना स्वतःच्या क्षमतांची जाणीवच नसते. त्यांनी तितका वेळ त्यासाठी दिलेला नसतो. तर दुसरीकडे ज्ञानी व्यक्ती स्वतःला आणि स्वतःच्या क्षमतांना ओळखून पुढे जाण्यासाठी प्रयत्न करत असतात.

गोष्टींमधून मिळवता येतं. आयुष्य खूप काही शिकवून जातं. आपल्या आयुष्यातल्या घटना, माणसं ज्ञान देण्यासाठी पुरेशी असतात. त्यातून आपण काही तरी शिकत राहयला हवं. ज्ञान मिळवण्याचा आणि ते साठवून ठेवण्याचा प्रयत्न करायला हवा. याबाबत एक उदाहरण देता येईल. प्रज्ञावान, ज्ञानसंपन्न व्यक्तीला एकाने सहज एक प्रश्न विचारला. तुम्ही ज्ञानी आहात मग दिवसभर

कशा हनुमानाची

पोहोचण्यास उशीर होण्याच्या भीतीने त्याने जवळचा मार्ग अनुसरला. नंतर हनुमानाने जाकू ऋषींची आवर्जून भेट घेतली. या भेटीत हनुमान ज्या जागेवर उभा होता तिथे त्याच्या पायाचा उसा उमटला होता. आजही आकाराने बराच मोठा असणारा हा उसा पहायला मिळतो.

कलियुगामध्येदेखील अनेकांना हनुमानाने दर्शन दिलं आहे. तेराव्या शतकातील संत माधवाचार्य यांनी आपल्या आश्रमात हनुमानदर्शन झाल्याचं सांगितलं होतं. इ.स. १६०० मध्ये हनुमानाने तुलसीदासांना दर्शन दिलं आणि रामायण लिहिण्याची प्रेरणा दिली. त्यानंतर समर्थ रामदास स्वामी, राघवेंद्र स्वामी आणि श्री सत्य साईबाबा यांनाही बलाबली हनुमानाचं दर्शन मिळालं

असल्याविषयी श्रद्धा आहे.

आजही एका मंत्राद्वारे हनुमानाला आवाहन करता येतं. हनुमान खऱ्या भक्तांच्या सादेला प्रतिसाद देतात असं भाविक मानतात. खुद्द हनुमानानेच आदिवासींना हा मंत्र दिला असल्याचं बोललं जातं. श्रीलंकेतील पितुरु पर्वतावर निवास असताना त्याने आदिवासींना हा मंत्र दिला होता. लंका सोडताना आपल्याला बोलावू इच्छिणाऱ्या आदिवासींना त्याने हा मंत्र दिला होता. तो असा... कालंतु कारेचरन्ति एनर मरिणु, निमुक्तेर कालेत्वं अमरिणु... हनुमानभक्तांनी या मंत्राचा भावपूर्वक जप केला तर हनुमान दर्शन होतं अशी श्रद्धा आहे.

भक्ती मार्ग

भारतात हनुमानभक्तांची संख्या खूप मोठी आहे. महाबली हनुमान प्रगाढ स्वामीभक्ती, अजख ताकद, प्रामाणिकपणा आणि निस्सीम श्रद्धा याचं प्रतीक बनून राहिला आहे. हनुमान चिरंजीव आहे. आपल्याला राम, कृष्णाच्या अवतार समालोचका कथा माहीत आहेत पण हनुमानासंबंधी अशी एकही कथा पुराणांमध्ये आढळत नाही. म्हणूनच हनुमान आजही जिवंत आहे यावर भक्तांची प्रगाढ श्रद्धा आहे. हनुमानाशी संबंधीत काही पवित्र स्थळांवर भक्तांची अलोट गर्दी पहायला मिळते. सिमल्याजवळील जाकू मंदिर हे हनुमानभक्तांसाठी कोणत्याही तीर्थक्षेत्रापेक्षा कमी महत्त्वाचं नाही. रामभक्त हनुमान संजीवनी वनस्पतीच्या शोधात पर्वतावर जाण्याआधी इथे थांबले होते आणि त्याने जाकू नावाच्या ऋषींकडून काही महत्त्वपूर्ण माहिती घेतली होती. हनुमानाने परतताना ऋषींना भेटण्याचं वचन दिलं होतं. पण संजीवनी

हिंदू धर्म

ति पाच प्रमुख देवता मानल्या जातात. त्यापैकी एक म्हणजे सूर्य. अनादी काळापासून सूर्याची आराधना होत आली आहे. भविष्यपुराणानुसार सूर्यदेवाला परब्रह्म म्हणजे या जगाचा निर्माता, पालनकर्ता आणि संहारकर्ता मानण्यात आलेय. सूर्यदेवाची अनेक रूपं आहेत. ही तिन्ही कामं पूर्णत्वास नेण्यासाठी सूर्याने एकूण बारा रूपे घेतली आहेत. सूर्याच्या या रूपांचं बद्दल आणि शक्तीबद्दल जाणून घेऊ या...

* देवराज इंद्र हे सूर्याचं रूप. इंद्राच्या रूपातला सूर्यदेव दैत्य आणि दानवरूपी दुष्ट शक्तींचा नाश करून शांतता प्रस्थापित करतो.

- * धाता हेही सूर्यरूप. धातारूपात तो सृष्टीनिर्मिती करतो.
- * पर्जन्यरूपात सूर्य पृथ्वीवर जलधारांची बरसात करतो.
- * पूषा रूपात सूर्य मंत्रांमध्ये वास करून संपूर्ण जगाचं पालनपोषण आणि कल्याण करतो.
- * सूर्याचं त्वष्टा रूप झाडं, वेली, पानाफुलांमध्ये आणि औषधी वनस्पतींमध्ये वसलेलं असतं.
- * अर्यमा रूपात सूर्य संपूर्ण जगात वास करतो. सर्व जगाचं रक्षण करण्याची जबाबदारी अर्यमावर आहे.
- * भग रूपात सूर्य पृथ्वी आणि पर्वतांमध्ये विराजमान आहे.
- * सूर्याचं विवस्वान हे रूप अग्नीस्वरूपात अन्नाचं पचन करण्यास मदत करतं.
- * अंशुरूपात सूर्य चंद्रात वास करतो आणि संपूर्ण जगाला शितलतेची अनुभूती देतो.
- * विष्णू रूपात सूर्य अर्धमाचा नाश करण्यासाठी प्रत्येक युगात विविध अवतार धारण करतो.
- * वरूण रूपात सूर्य समुद्रात वास करतो. वरूण पाण्याच्या माध्यमातून जगाला जीवन देतो.
- * मित्ररूपात सूर्य सजिवांच्या मनोकामना पूर्ण करतो.

देश-विदेशात भगवान

शिवाची अनेक मंदिरे आहेत. प्रत्येक मंदिराचं काही ना काही वैशिष्ट्य आहे. काही मंदिरांना पौराणिक कथांचा संदर्भ आहे. मध्य प्रदेशातल्या रीवा शहरात शंकराचं असंच एक अखंड मंदिर आहे. या मंदिरातल्या शिवलिंगावर १००१ छिद्र आहेत. १००१ छिद्र असलेलं जगातलं हे एकमेव शिवलिंग मानलं जातं. शिवलिंगावरच्या छिद्रांचं रहस्य आजही उलगडलेलं नाही. हे स्थान झमहामृत्युंजय मंदिरम्ब या नावाने आ-

लेखलं जातं. हिंदू धर्मात महामृत्युंजय मंत्राचं मोठं महत्त्व आहे. या मंत्राच्या जापामुळे दीर्घायुष्याचा लाभ होतो. रोग, संकट टळतात, अशी श्रद्धा आहे. त्यामुळे या मंदिरात येण-रे भाविक शंकराची मनोभावे पूजा करतात. आपल्या आणि आपल्या कुटुंबियांच्या दीर्घायुष्याची कामना करतात. या शिवलिंगाचं अजून एक वैशिष्ट्य म्हणजे ते पांढऱ्या रंगाचं आहे. या शिवलिंगावर ऊन, पावसाचा कोणताही परिणाम होत नाही. आज एवढ्या वर्षांनंतरही ते झिजलेलं नाही. शंकराच्या या मंदिरात स्वतःसाठी किंवा आप्तस्वकियांसाठी महामृत्युंजय मंत्राचा जप केल्याने अकाली मृत्यूचं भय नाहीसं होतं. रोगांपासून मुक्ती मि

१००१ छिद्रांचं शिवलिंग

ळते, अशी शिवभक्तांची श्रद्धा आहे. भगवान शंकर भक्तांच्या सगळ्या मनोकामना पूर्ण करतो. म्हणूनच या मंदिरात येणारा प्रत्येक भाविक इच्छापूर्तीसाठी शंकराची आराधना करतो. मनोकामना पूर्ण झाल्यानंतर मंदिरात नारळ दिला जातो. तसंच शंकराच्या पिंडीवर बेलपत्र अर्पण केलं जातं.

अनोखी तीर्थक्षेत्रं

शिवपुराणानुसार भगवान शंकराने महासंजीवनी महामृत्युंजय मंत्राची रचना केली. शंकराने हा मंत्र गुप्त ठेवला होता. माता पार्वती आणि शिवभक्त व दैत्यांचे गुरू असलेल्या शुक्राचार्यांना शंकराने हा मंत्र सांगितला होता. या मंत्राच्या जापाने शुक्राचार्य राक्षसांना पुन्हा जिवंत करत असत.

चीनच्या मजबूत भिंतीचं गुपित

बौद्ध धर्म. या तीन भाषा बोलणाऱ्या बौद्ध भिखू चीनमध्ये लाखोंच्या संख्येने आहेत. तिबेटी बौद्ध धर्माचं पालन तिबेट, मंगोलिया आणि खिंग हाय प्रांतात केलं जातं. पाली भाषिक बौद्ध धर्माचे अनुयायी दक्षिण-पश्चिम चीनमधल्या युनान प्रांतातल्या शिख्वांगपानना, तेहोंग ताई, चिंगपो आणि सी माओ या प्रांतांमध्ये आढळतात.

ताओ हा चीनमधला अजून एक धर्म. या धर्माची उत्पत्ती चीनमध्येच झाली. इसवी सन दुसऱ्या शतकापासून या धर्माचं अस्तित्व

चीनची महाकाय भिंत जगभरात प्रसिद्ध आहे. या भिंतीची गणना जगातल्या आश्चर्यांमध्ये केली जाते. ही भली मोठी भिंत चीनची रक्षक मानली जाते. अनेक वर्ष लोटल्यानंतरही ही भिंत आजही पाय रोवून उभी आहे. चीनमध्ये प्रामुख्याने बौद्ध धर्माचं पालन होत असलं तरी यासोबतच इतर काही धर्मांचे अनुयायीही आहेत. चीनमध्ये पाच धर्मांच्या अनुयायांची संख्या सर्वाधिक आहे. हे सगळे अनुयायी धर्माचं श्रद्धेने पालन करत असल्याने ही भिंत आजही टिकून असल्याचं मानलं जातं. चीनला प्राचीन संस्कृतीचा वारसा लाभलाय. इथल्या संस्कृतीच्या खुणा सहाव्या शतकाच्या आधीपासून अस्तित्वात आहेत. चीनमध्ये आज बौद्ध धर्मासोबतच ताओ, इस्लाम, कॅथलिक आणि ख्रिश्चन या धर्मांचं पालन केलं जातं.

चीनी भाषेची लिपी जगभरात सर्वात पुरातन मानली जाते. चीनमधल्या विविध धर्मांच्या अनुयायांनी आपली प्रगती करून घेतली. त्यामुळे तिथल्या समृद्ध संस्कृतीचा वारसा आजही सांगितला जातो. साधारण चौथ्या शतकानंतर चीनमध्ये बौद्ध धर्माचा प्रसार होऊ लागला. चीनमध्ये भाषेनुसार बौद्ध धर्माची तीन विभागांमध्ये विभागणी करण्यात आली आहे. हान भाषेतला बौद्ध धर्म, तिबेटी बौद्ध धर्म आणि पाली भाषिक

आहे. ताओ धर्मात निसर्गाची, नैसर्गिक शक्तींची आराधना केली जाते. विस्ताराच्या काळात हा धर्म दोन संप्रदायांमध्ये विभागला गेला. चीनमध्ये इस्लाम धर्माचा प्रसार आणि प्रचार मोठ्या प्रमाणावर झालाय. साधारणपणे सातव्या शतकानंतर चीनमध्ये इस्लाम धर्माचा प्रसार झाला. चीनमध्ये इस्लाम धर्माचे अनुयायी लाखोंच्या संख्येने आहेत.

धर्म देशोदेशीचे

साधारणपणे सातव्या शतकात चीनमध्ये कॅथलिक धर्माने प्रवेश केला. आजघडीला चीनमध्ये कॅथलिक धर्माचे लाखो अनुयायी आहेत. ख्रिश्चन धर्म चीनमध्ये काहीसा उशीरा आला. साधारणपणे एकोणीसाव्या शतकात चीनमध्ये ख्रिश्चन धर्माने प्रवेश केला. चीनमध्ये कोट्यवधी लोक ख्रिश्चन धर्माचं पालन करतात.

